

# PANUN pakinoita

## Sillanpäästä, Kaarisillasta ja siltojen takaa

Oulun kolmannet taidepäivät ovat nyt meneillään. Niitä läheisesti seuranneen mielessä ne jo itsestään liittyvät kevättä aavis-televan Oulun tunnelmiin. Erikoisesti näitä kevättunnelmia elvyttää kirjallisuusmatineain muisteluineen, johtuneeko siten siitä, että ensimmäisten taidepäivien matineassa päävieraina oli Veikko Antero Kosken-niemi, jonka nimi 50 vuotta jat-kuneen kirjailijanelämäntyön jälkeenkin helposti tuo mieleen nuoren Koskenniemen ja van-han pienen tunnelmallisen Oulun.

Koskenniemi oli ensimmäisen matinean päävieras, Ilmari Kianto toisen, kaksi vuotta sit-ten vietetyn kirjallisuusjuhlan. Matineavieraanakaan Kianto ei suinkaan ollut ensikertalainen koulukaupungissaan, ei edes Merikoskikerhon vieraana, sillä jo 1945 syksyllä Iki-Kianto täällä vieraili, näissäkin mer-keissä. Tänä keväänä on mati-nean päävieraina kirjailija F. E. Sillanpää, doctor honoris causa, Nobel-Sillanpää, kuten kansa ja varsinkin kustantaja häntä kutsuu. Niin onkin sitten, elävien ikäkirjailijasuuruuk-siemme kova suurkolmikko kunnioittanut kirjailijoista köy-hän, mutta kirjailijaperinteistä rikkaan Oulun parnassoa vierailullaan.

Frans Emil Sillanpää on Suomen kansalle niin ylen tuttu sekä kirjailijana että ihmisenä, että häntä ei paljontakaan tarvitse esitellä. 41 vuotta on hänet jo kirjailijana tunnettu ja yli puolet tästä ajasta on hän jo ollut maailmankuuluisuus, lähes 20 vuotta Nobelin palkinnon saaja-na jo vähintään. Kustantaja, joka on se iso Otava, on nyt tois-takymmentä vuotta mielellään puhunut Taata Sillanpäästä ja taitaa siitä Taatasta tykätä F. E. S. itsekin, koska kerran parran kasvatti ja Taataksi rupesi. »Taata» Frans Emil on kan-san mielikuviuksessa saanut ikäinkin lisää ainakin parran pi-tuuden verran, mutta tosiasias-sahan hän täyttää vasta 70 vuot-ta tulevana vuonna, mikä tässä henkilötietojen selvennykseksi mainittakoon. Julkisuuudessa Sil-lanpää sotien jälkeisenäkin aika-na on paljon esiintynyt, vaikka hänen luova toimintansa onkin ollut vähäistä, paremmin niin-kuin laakereilla lepäämistä. Ra-diosta hänen äänensä hyvin tun-netaan ja monessa kaupungissa hän on käynyt partaansa päri-syttämässä. Oulunkin yli on len-tänyt kerran ja puhunut tuhan-nelle ihmiselle »Lapinporstuas-sa», Rovaniemellä. Onpa siis aika tulla Ouluun ja terve tule-maan vain!

Muistui kohan mieleenne ot-sikkoon merkitsemästäni »Kaa-

risillasta» heti Aale Tynni, niin-kuin tarkoitin! Tämän runonsa runoilija Aale Tynni kävi esittä-mässä Rovaniemellä silloin, kun yhdessä Sillanpään kanssa siellä vieraili. Tämän runon äänesti Suomen kansa viime syksynä kolmanneksi siinä äänestyskil-pailussa, jonka yleisradiomme järjesti. Tynni olikin Kosken-niemen lisäksi ainoa elävä runoilija, jonka runo mahtui »kymmenen parhaan» tai sanoisimmeko suosituimman jouk-koon. (1. Kiven Sydämeni laulu, 2. Leinon Elegia.) Ehkäpä sym-paattinen runoilija-rouva esittää oululaisillekin Kaarisillansa, jolla, niinkuin varmasti myös monilla muilla hänen runoillaan, on täälläkin ystäviä. Muistanet-te, että Tynni on myös olympia-laakerein ja kultamitalein pal-kittu, lisäksi tunnettu suomen-taja ja vielä kaikessa hiljaisuudessa »tavallinen» perheen-emäntä.

Siltojen takaa marssi Matti Hälli aikanaan Ainolaan ja ly-seoon. »Siltojen takaa» kirjoitti Matti Hälli ensimmäisen vaka-vasti otettavaksi tarkoitetun romaansinsa »Jäätt lähtevät», nuori-soromaanikilpailussa voittaneen, mutta silti aikuista lukijaa vä-hintäin yhtä paljon kuin nuori-soa kiinnostaneen kirjan, jonka paikallistamattomat maisemat ovat tutunomaisesti oululaisia. Siltojen taakse marssii Matti varmasti nytkin, kun hän yli 10 vuoden poissaolon jälkeen palaa nuoruutensa rakkaille maisemil-le katsomaan, vieläkö potnapekat hyppivät uusien siltojen kai-teilla. Matti Hälli, kertakaik-kiaan helsinkiläistynyt, on kui-tenkin kaikiteinkin hengeltään ja mieleltään yhä myös oululainen, tänä keväänä erikoisesti, kun hän tulee tänne ei vain esiin-tyäkseen, kun on pyydetty, vaan myös haistellakseen huhtikuisen Oulun ilmaa ja eläytyäkseen uudelleen maisemiin, joskin suuresti muuttuneisiin, joissa seuraava romaani tapahtuu...

Hällin kirjoja ei niitäkään tarvinne tälle yleisölle lähteä esittelemään — epäluottamus-lausehan sellainen jo olisi kir-jailijalle niinkuin oulunseutulai-sillekin. Todettakoon vain, että viime joulun alla ilmestyi no-velli- ja kertomuskokoelma »Päivänpaisteen puolella», jos-sa on hieman kotiseudunkin ma-kua.

Kolmansien taidepäivien kir-jallisuusesityksestä vastaa tällä kertaa maisteri Vappu Roos, jonka käsialaa on mm. jokamie-hen kirjajhyllään sopiva suppe-ahko, mutta silti rikassäiltöi-nen »Suuri maailmankirjalli-suus». Siitäkö vaiko kotoisam-masta sitten puhuu, se nähdään ja kuullaan kohta.